

Dosarul nr. 3ra-740/20

Instanța de fond: Judecătoria Drochia, sediul Rîșcani – S.Godorogea

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți – A.Corcenco, D.Corolevski, D.Stănilă

Î N C H E I E R E

29 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Galina Stratulat
Svetlana Filincova

examinând admisibilitatea recursului depus de Ivan Rotaraș,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Ivan Rotaraș împotriva directorului Instituției Medico Sanitare Publică „Spitalul raional Rîșcani” Gheorghe Roșu cu privire la obligarea prezentării informației și repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 5 martie 2020 a Curții de Apel Bălți, prin care apelul declarat de Ivan Rotaraș împotriva hotărârii din 21 decembrie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani a fost respins,

c o n s t a t ă :

La 19 noiembrie 2018 Ivan Rotaraș a depus cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva directorului Instituției Medico Sanitare Publică „Spitalul raional Rîșcani” Gheorghe Roșu cu privire la obligarea prezentării informației și repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii a indicat că, fiind locuitor al satului Recea, raionul Rîșcani la data de 11 iunie 2018 a depus în adresa directorului Instituției Medico Sanitare Publică „Spitalul raional Rîșcani” Gheorghe Roșu, cerere, în baza Legii privind accesul la informație, solicitând eliberarea copiei ordinului nr. 40 din 13 aprilie 1999 cu privire la lichidarea staționarelor medicale din teritoriul raionului, însă până la înaintarea prezentei acțiuni în instanța de judecată, nu a primit nici un răspuns la solicitare.

În opinia reclamantului, directorul Instituției Medico Sanitare Publică „Spitalul raional Rîșcani” Gheorghe Roșu prin faptul neexaminării și necomunicării răspunsului și a informației la cererea înaintată, i-a încălcat dreptul de acces la informație, un drept fundamental prevăzut de Constituția RM și CEDO, prin ce i-a fost cauzat prejudiciu moral pe care îl apreciază la valoarea de 500 lei, din care considerent a fost depusă prezenta acțiune.

Ivan Rotaraș a solicitat obligarea directorului Spitalului raional Rîșcani de a-i prezenta informația solicitată și încasarea din contul directorului Instituției Medico Sanitare Publică „Spitalul raional Rîșcani” Gheorghe Roșu în beneficiul său a prejudiciului material și moral cauzat în legătură cu nesoluționarea cererii depuse în sumă de 500 lei.

Prin hotărârea din 21 decembrie 2018 a Judecătorei Drochia, sediul Rîșcani, cererea de chemare în judecată depusă de Ivan Rotaraș a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 16 iulie 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost casată parțial hotărârea din 21 decembrie 2018 a Judecătorei Drochia, sediul Rîșcani în partea respingerii cerinței privind încasarea prejudiciului moral și în această parte a fost pronunțată o hotărâre nouă, de admitere parțială a pretenției. A fost încasat din contul Instituției Medico Sanitare Publică „Spitalul raional Rîșcani” în beneficiul lui Ivan Rotaraș, prejudiciul moral în sumă de 100 de lei. În rest, hotărârea a fost menținută.

Prin decizia din 29 ianuarie 2020 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul depus de către Ivan Rotaraș, fiind casată decizia din 16 iulie 2019 a Curții de Apel Bălți, cauza fiind restituită în Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

După rejudecare, prin decizia din 5 martie 2020 a Curții de Apel Bălți, a fost respinsă cererea de apel declarată de Ivan Rotaraș împotriva hotărârii din 21 decembrie 2018 a Judecătorei Drochia, sediul Rîșcani.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel a reținut ca fiind întemeiată concluzia primei instanțe de respingere a acțiunii, or, atât în ședința instanței de fond, cât și în ședința instanței de apel s-a constatat că Instituția Medico-Sanitară Publică „Spitalul raional Rîșcani” nu dispune de informația solicitată de Ivan Rotaraș prin cererea depusă la data de 11 iunie 2018. Deci, o asemenea informație nu-i poate fi oferită apelantului de către intimată.

În asemenea condiții, instanța de apel a constatat netemeinicia solicitării lui Ivan Rotaraș din acțiune cu privire la obligarea prezentării informației, or, furnizorul de informație nu poate fi obligat la eliberarea informației pe care nu o deține.

Respectiv, în cazul în care nu s-a constatat temeinicia fondului cerințelor înaintate ce ține de obligarea furnizorului de informație la eliberarea către solicitant a informației cerute, a decăzut și necesitatea reparării prejudiciului pentru nesoluționarea cererii, or, o asemenea cerere i-a fost totuși soluționată, răspuns i s-a oferit, doar că nu i s-a acordat informația, în condițiile în care nu există.

Invocând netemeinicia și ilegalitatea hotărârii și a deciziei enunțate, la 10 iunie 2020, Ivan Rotaraș le-a contestat cu recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a actelor judecătorești ce constituie obiectul prezentului recurs cu emiterea unei decizii noi, de admitere integrală a acțiunii.

În susținerea recursului s-a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel și cu hotărârea primei instanțe, considerându-le neîntemeiate și ilegale prin faptul că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material.

Recurentul a declarat că concluzia instanței de apel este nefondată fără a fi bazată pe legea guvernantă – Legea cu privire la accesul la informație.

A menționat că, dovada lipsei ordinului solicitat din arhiva spitalului, nu a fost prezentată nici la cererea petiționarului și nici în instanța de judecată. Motivul invocat de furnizorul informației precum că, actul solicitat nu se regăsește în arhiva

instituției, este contrar obligațiilor sale și nu poate fi reținut ca fiind conform art. 15 și 19 din Legea cu privire la petiționare, cu atât mai mult despre acest fapt recurentul urma a fi informat în scris în termenul prevăzut de lege, condiție însă ce nu se atestă la caz.

În concluzie, recurentul a invocat că atât instanța de fond cât și instanța de apel s-au eschivat de la exercitarea obligației impusă prin lege, de îndeplinire a actului de justiție, au examinat superficial circumstanțele cauzei, nu au intrat în esența litigiului și nu au apreciat toate circumstanțele și probele existente ale cauzei, pronunțând hotărâri neîntemeiate de respingere a acțiunii.

La 23 iunie 2020, Curtea Supremă de Justiție a expediat recursul în adresa intimatului, cu explicarea dreptului de a depune referință (f.d.131), însă directorul Instituției Medico Sanitare Publică „Spitalul raional Rîșcani” Gheorghe Roșu nu și-a valorificat acest drept.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova, care în conformitate cu art. 257 alin. (1) Cod administrativ a intrat în vigoare la 1 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

În conformitate cu art. 244 alin.(1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul depus la data de 10 iunie 2020 (f.d.127) este în termen, or, decizia instanței de apel a fost adoptată la 5 martie 2020 (f.d.120) și recepționată de recurent la 11 mai 2020 (f.d.125).

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Ivan Rotaraș în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ

exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de

drept și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Ivan Rotaraș.

În conformitate cu art. 230, 258 alin. (3) și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Ivan Rotaraș, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Galina Stratulat

Svetlana Filincova